

Хаджиева, Е., Гарибова, Н., Дачева, Г., Тишева, Йо. (2011). *А Б В Г... Общ курс по български език за чужденци*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.

DILIANA IVANOVA KOVATCHEVA, *Universidad de Granada*
divanova@ugr.es

Българският език се преподава в най-престижните европейски университети и изучаването му представлява все по-голям интерес. За много българи, живеещи от години в чужбина, е изключително необходим учебник, който компактно представя българската приложна лингвистика. Преподаватели от Факултета по славянски филологии в СУ „Св. Кл. Охридски“ работят с особена отговорност и познание в различни аспекти на тази реалност, за развитие и осъвременяване на методите на преподаване и систематизирано асимилиране на граматическия и лексикалния материал в различните етапи на чуждоезиковото обучение.

Настоящият учебник е плод на рефлексия и дългогодишна практика, която води до подобряване и усъвършенстване на методологията и обогатяване на езиковия материал при преподаването на българския език като чужд.

Учебникът *А Б В Г...Общ курс по български език за чужденци* представлява добре структурирана книга, съобразена с достиженията на съвременните методи за преподаване на чужд език. Състои се от 311 страници и е разделена на две части. В първата част са включени 30 урока, а във втората - две Приложения. Първото от Приложенията съдържа 20 диктовки, а във второто учебникът предоставя текстове за историята, географията, туризма и литературата на България.

Структурата на урочните единици е взаимосвързана тематично, граматично и практически по един и същ модел в целия учебник. Този факт позволява учебникът да се използва при обучението на студенти с различна степен на езикова компетентност по български език, както начинаещи, така и напреднали или готвещи се за сертификатни езикови изпити. Всеки урок е организиран тематично чрез текст в диалог или наратив, последван от рубриката „Запомнете!“ и въпроси към урока. В следващия раздел под надслов „Граматика“ се представят под формата на схема новите граматически знания. Пространна част заемат съответните граматически упражнения за усвояване на новия материал. С рубриката „Разбирате ли?“ се обогатяват знанията на студентите чрез допълнителни текстове по основната тема на урока, в която са включени нови езикови модели и думи, като по този начин се усъвършенстват речевите възможности на обучаваните. Точно тази компактност на разработката на всички езикови равнища прави учебника високо функционален и съобразен с общоевропейските езикови стандарти в чуждоезиковото обучение. В текстовете на уроците са подбрани редица от най-типичните речеве ситуации, чрез които се реализира непосредственото писмено и устно общуване. По форма текстовете са предимно диалози, свързани със запознанство, наемане на квартира, купуване на самолетен билет, поръчка в кафене или ресторант, пазаруване в супермаркет, посещение на лекар, запознаване с туристически обекти и много други теми. Това богатство на теми дава възможност на обучаваните да овладеят най-често прилаганото езиково многообразие на българите при комуникация.

Граматическите теми са подредени с логическа последователност – от 1 до 15 урок се разработват основните граматични категории, които дават възможност да се представи цялостната и сложна темпорална система на българския език. По този начин е намерен добър баланс при изучаването на именната и глаголната система. На много места в уроците е приложен морфосинтактичен подход, застъпен е и функционалният анализ чрез употреби на новите граматични единици на равнището на изречението и текста.

В рубриката „Упражнения” са изведени различни по структура и модел задачи, с помощта на които студентите могат да проверят придобитите лексикални и граматически знания от урока.

В раздел „Приложение 1” са включени текстове за диктовки, за граматически трансформации, преразказ и съчинение.

“Приложение 2” съдържа теми за историята на България, географска информация, исторически градове и обекти, бележити българи и общ преглед на класическата българска литература.

Както се вижда от уводните думи на учебника, материалът, включен от 1 до 10 урок, отговаря на общоевропейските езикови изисквания за степен на владее на чужд език на ниво А1 – изградени езикови умения за разбиране и използване на познати от всекидневното изрази и думи, които дават възможност за общуване с прости конструкции и изрази. Материалът от 1 до 17 урок отговаря на стандартите за степен на владее на чужд език на ниво А2 – умения за всекидневно общуване в различни комуникативни ситуации с най-често употребявани думи и умение за водене на кратък диалог. От 1 до 23 урок учебният материал отговаря на стандартите за степен на владее на чужд език на ниво В1 – умения за свободна комуникация по познати теми от личен характер, описание и коментар на факти, събития, намерения. Материалът, включен от 1 до 30 урок, отговаря на стандартите за степен на владее на чужд език на ниво В2, при което изучаващият български език може да работи с различни типове текст, да си служи с абстрактна лексика и да общува с известна непринуденост и лекота с носители на българския език.

Усвояването на представения материал, включен в уроците от 1 до 30 заедно с приложенията, гарантират уменията за степен на владее на български език на ниво С1, при което обучаваният показва умения за ефективно непринудено и свободно общуване в публична, академична и професионална среда, разбира специализирани и технически термини и умее да създава ясен и добре структуриран текст, свързан с посочените сфери на общуване.

Възприемането на цялостния материал, представен в уроците и проложенията, съдържаща лексика, граматика и социокултурна информация е стабилна основа за подготовката на студентите за професионална степен на владее на български език на ниво С2, при което освен свободното устно и писмено владее на българския език обучаваният разграничава смислово контекстовите инварианти в сложни езикови ситуации и показва задълбочено разбиране на българската граматика и много доброто познаване на българските исторически и културни традиции.

През март 2012 бе издадено и учебното помагало *А Б В Г...Тестови задачи*, което дава възможност за допълнителни упражнения и (само)контрол на знанията, придобити в процеса на обучение.

В структурен и методологичен план учебникът е съобразен с изискванията на най-напредналите университети и езикови центрове в Европа (Оксфорд, МГУ „Ломоносов“, Испански езиков институт „Сервантес“ и др.).

Комплексно учебникът представя съвременния български език чрез реалистични и занимателни текстове, чрез ясно и компетентно представен граматичен материал, който изгражда умения за успешна комуникация у чуждестранните студенти.

Препоръчвам горещо новия учебник по български език *А Б В Г...Общ курс по български език за чужденци* като изключително съвременен учебен курс, който определено спомага за изграждането на езиковите и комуникативни компетентности за всички, които изучават български език и култура.